

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 2.2.2000
KOM(2000) 49 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**om operationelle konklusioner
EU's stabiliserings- og associeringsproces for landene i det sydøstlige Europa
Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien, Den Tidligere
Jugoslaviske Republik Makedonien og Albanien**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om operationelle konklusioner EU's stabiliserings- og associeringsproces for landene i det sydøstlige Europa

Bosnien-Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Albanien

INDLEDNING

I forbindelse med den regionale tilgang for landene i det sydøstlige Europa¹ har Rådet fastsat politiske og økonomiske betingelser², der skal opfyldes af disse lande, som grundlaget for en sammenhængende og gennemsigtig politik i retning mod udvikling af bilaterale forbindelser med de pågældende lande på områderne handel, finansiel bistand og økonomisk samarbejde samt aftalemæssige forbindelser.

I 1999 blev den regionale tilgang videreudviklet til **EU's stabiliserings- og associeringsproces**³. Denne proces ændrede ikke i sig selv de betingelser, der gælder for udviklingen af bilaterale forbindelser på området for handel eller finansiel bistand og økonomisk samarbejde, eller for *indledning* af forhandlinger om aftalemæssige forbindelser. Hvad der blev ændret var *arten* af de tilbudte aftalemæssige forbindelser, hvor udsigten til samarbejdsaftaler blev erstattet af stabiliserings- og associeringsaftaler.

EU's stabiliserings- og associeringsproces forudsætter, at betingelserne for indledningen af forhandlinger er dem, der er fastsat i Rådets konklusioner af 29. april 1997⁴. Følgende **skridt er forbundet med indledningen af forhandlinger**:

- opfyldelse af betingelserne i Rådets konklusioner af 29. april 1997 (dvs. som vurderet i disse betingelsesrapporter), fulgt af
- en rapport fra Kommissionen om mulighederne for at indlede forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale med det pågældende land, fulgt af
- en vurdering, som Rådet foretager af denne rapport, og hvis bedømmelsen er *positiv* en anmodning om, at Kommissionen udarbejder et forslag til forhandlingsdirektiver

¹ Jf. konklusionerne af Rådets samling (almindelige anliggender) den 26. februar 1996, fulgt af Kommissionens beretning om de fælles principper for de fremtidige aftalemæssige forbindelser med visse lande i det sydøstlige Europa: Beretning fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet KOM(96) 476 endelig udg. af 2.10.1996.

² Jf. konklusionerne af Rådets samling (almindelige anliggender) den 29. april 1997.

³ Jf. konklusionerne af Rådets samling (almindelige anliggender) den 21. juni 1999, der var baseret på Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om stabiliserings- og associeringsprocessen for landene i det sydøstlige Europa (KOM(1999)235 af 26.5.1999).

⁴ Skønt der i denne forbindelse aldrig er udarbejdet specifikke kriterier for en *yderligere* udvikling af de eksisterende aftalemæssige forbindelser med Albanien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien.

- et formelt forslag fra Kommissionen til forhandlingsdirektiver for en stabiliserings- og associeringsaftale
- vedtagelse af disse forhandlingsdirektiver af Rådet og indledning af forhandlinger.

Kommissionen har også fremlagt⁵ en ny strategi for bistanden til de lande, der er omfattet af EU's stabiliserings- og associeringsproces. Herved skabes ét enkelt retsgrundlag for bistanden som erstatning for de nuværende OBNOVA- og PHARE-programmer. Denne nye strategi vil som generelt mål fremme opbygningen af institutionel kapacitet, økonomisk udvikling og regionalt samarbejde. Der vil ske en nyorientering af eksisterende programmer og betingelser under hensyntagen til den øgede vægt, der tillægges udviklingen af regionalt samarbejde.

Kommissionen har draget nærværende operationelle konklusioner på baggrund af en **rapport**⁶, der har undersøgt, hvorledes Bosnien-Hercegovina, Kroatien og Forbundsrepublikken Jugoslavien - der alle er pålagt forpligtelser i henhold til fredsaftalerne - samt Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Albanien har overholdt disse betingelser. For hvert enkelt land er det blevet undersøgt, om betingelserne er blevet overholdt på følgende områder: demokratiske principper; menneskerettigheder og retsstatsprincippet; respekt for og beskyttelse af mindretal; markedsøkonomiske reformer; regionalt samarbejde; og, for Bosnien-Hercegovina, Kroatien og Forbundsrepublikken Jugoslavien, overholdelse af forpligtelser i henhold til Dayton- og Erdut-aftalerne, Fredsgennemførelsesrådene og, senest, gennemførelsen af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1244 (Kosovo).

Der arbejdes i øjeblikket på at nyorientere bistanden og de relevante betingelser, men den reviderede lovgivningsprocedure for en ny bistandsforordning er endnu ikke afsluttet. **Konklusionerne i dette dokument** vedrører derfor det eksisterende system, dvs. berettigelse til de autonome handelspræferencer, økonomisk og finansiel bistand i henhold til PHARE-programmet (men ikke OBNOVA-programmet, for hvilket der gælder andre betingelser) og aftalemæssige forbindelser. Der tages også hensyn til Rådets igangværende arbejde vedrørende Kommissionens forslag til forhandlingsdirektiver for en stabiliserings- og associeringsaftale med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien⁷ og Kommissionens rapport om mulighederne for at indlede forhandlinger med Albanien om en sådan aftale.

KONKLUSIONER

På baggrund af den faktuelle rapport - der omfatter perioden indtil januar 2000 - i Kommissionens arbejdsdokument om de fem pågældende landes overholdelse af de betingelser, der er fastsat i Rådets konklusioner af 29. april 1997 og 21. juni 1999 (SEK(2000) 168 / 2 af 09.02.2000) har Kommissionen nået følgende konklusioner:

⁵ KOM(1999) 661 endelig udg. af 8.12.1999.

⁶ Kommissionens arbejdsdokument: EU's stabiliserings- og associeringsproces for landene i det sydøstlige Europa - overholdelse af Rådets konklusioner af 29. april 1997 og 21. juni 1999 (SEK(2000) 168 / 2 af 09.02.2000).

⁷ Henvielse til forhandlingsdirektiverne for en stabiliserings- og associeringsaftale med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien.

Afsnit 1

1. *Bosnien-Hercegovina*

Bosnien-Hercegovina vil fortsat være omfattet af de **autonome handelspræferencer**, der er blevet forbedret betydeligt med virkning fra 2000.

Bosnien-Hercegovina er ved at bevæge sig fra en fase med sværere genopbygning til en politisk og økonomisk konsolideringsfase, der kræver mere opmærksomhed, navnlig med hensyn til opbygning af institutioner og økonomiske reformer. Landets vigtigste problemer er, at der ikke er bred enighed om den fælles stat, at institutionerne generelt er svage, og at det civile samfund er underudviklet. Statens institutioner skal udvikles, og der er behov for nye koordinationsmekanismer på lokalt plan og i føderationens enkelte dele for at sikre, at landet som helhed kan handle effektivt og på sammenhængende måde. Det er af afgørende betydning for tilnærmelsen til de europæiske strukturer, at staten kommer til at fungere betydeligt bedre. De bosniske myndigheder på alle niveauer forventes at forpligte sig til at nå dette mål, hvortil der vil blive tilvejebragt en specifik bistand. En anden vigtig udfordring for Bosnien-Hercegovina i de kommende år vil være at opnå en selvopretholdende økonomisk vækst, mens bistanden udefra mindskes. Dette vil kræve, at der etableres et økonomisk klima, der er befordrende for en vækst styret af den private sektor, og vedtagelse af et mellemfristen sammenhængende økonomisk reformprogram ledsaget af stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker.

Der er sket forbedringer med hensyn til flygtninges og fordrevnes hjemvenden (især for mindretal). Begge føderationens enheder har gjort fremskridt med hensyn til reformer af domstolene og økonomisk lovgivning. De bosniske myndigheders bidrag til aktiviteterne i den rådgivende taskforce EU/BiH (CTF) skal forbedres yderligere både på stats- og enhedsplan, og navnlig skal de bosniske myndigheder sikre en passende koordination og opfølgning af CTF's fælles henstillinger.

Som følge af den generelle politiske usikkerhed og de institutionelle mangler er det endnu for tidligt at indgå en **stabiliserings- og associeringsaftale** eller foretage en undersøgelse af, om en sådan aftale er mulig.

2. *Kroatien*

Den seneste udvikling er opmuntrende og kan blive et vendepunkt i kroatisk politik. Trods bekymringer for de lovgivningsmæssige rammer for valget og et forudindtaget statsligt tv forløb det nylige valg roligt og ordentligt og var udtryk for, at det kroatisk folk har et stærkt ønske om forandringer. Den nye kroatisk ledelse har mulighed for at bringe Kroatien ind på en fuldt demokratisk vej og for hurtigt at bevise sin vilje til at løse de politiske problemer, der hidtil har hindret en udvikling af nærmere forbindelser mellem EU og Kroatien.

Kroatien vil fortsat være omfattet af de autonome handelspræferencer, der er blevet forbedret betydeligt med virkning fra 2000.

Den nye regering opfordres til at tage de nødvendige skridt, der vil gøre det muligt for Den Europæiske Union at udvide sin bistand og udarbejde en rapport om mulighederne for at indlede forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale.

Indtil da vil politisk dialog og samarbejdet i den rådgivende taskforce være nyttige instrumenter til opmuntring af reformer og overvågning af udviklingen.

3 *Forbundsrepublikken Jugoslavien*

a) Forbundsrepublikken Jugoslavien / Serbien

Da forbundsmyndighederne fortsat ikke har taget skridt til at overholde de relevante betingelser, kan Forbundsrepublikken Jugoslavien naturligvis ikke benytte de **autonome handelspræferencer**.

Da de nødvendige betingelser ikke er opfyldt, er det heller ikke relevant at diskutere, om Forbundsrepublikken Jugoslavien er berettiget til at være omfattet af **PHARE**. Bortset fra den humanitære bistand og demokratiseringsbistanden, som vil fortsætte, vil visse andre former for bistand (der ikke ydes til eller gennem de centrale myndigheder) også blive fortsat.

Det vil også være u hensigtsmæssigt at foreslå, at der indledes forhandlinger om en **stabiliserings- og associeringsaftale**, selv om Forbundsrepublikken Jugoslavien fortsat vil være berettiget til at deltage i stabiliserings- og associeringsprocessen, når landet opfylder de relevante betingelser. I mellemtiden optrappes den politisk dialog med repræsentanter for de demokratiske kræfter i Forbundsrepublikken Jugoslavien.

Alle former for relevant bistand (humanitær og budgetmæssig bistand samt bistand til demokratisering og genopbygning) ydes i Kosovo, der også er blevet udtrykkeligt undtaget fra olieembargoen og flyveforbuddet. Der ydes finansiell og personalemæssig støtte til den civile forvaltning (UNMiK). Bistanden bør have til sigte og være betinget af, at spændingerne mellem de forskellige etniske grupper reduceres, og at samarbejdet med civile administrative strukturer øges.

b) Montenegro

De vigtigste former for bilaterale forbindelser med Det Europæiske Fællesskab - **autonome handelspræferencer** og **PHARE** - vedrører staten (Forbundsrepublikken Jugoslavien) som helhed. Da disse instrumenter derfor ikke kan benyttes til at støtte Montenegro, vil den fortsatte bistand til denne republik blive ydet ved hjælp af andre EF-instrumenter. Det kan derfor på nuværende tidspunkt heller ikke overvejes at indgå aftalemæssige forbindelser.

Så vidt muligt er Montenegro blevet beskyttet mod **virkningerne af sanktionerne** mod Forbundsrepublikken Jugoslavien og Serbien og er udtrykkelig blevet undtaget fra flyveforbuddet og olieembargoen. Montenegro deltager også i den politiske dialog, der er blevet indledt med repræsentanter for de demokratiske kræfter i Forbundsrepublikken Jugoslavien.

AFSNIT 2

4. **Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien**

I erkendelse af de positive resultater, som dette land har opnået, samt dets eksemplariske rolle i regionen og dets overholdelse af de relevante betingelser vedtog Rådet den 24. januar 2000 forhandlingsdirektiver for en **stabiliserings- og**

associeringsaftale med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien på grundlag af Kommissionens feasibility-rapport⁸ og henstilling vedrørende forhandlingsdirektiver⁹. Kommissionen er ved at foretage de nødvendige forberedelser med henblik på at indlede forhandlinger i marts 2000.

I mellemtiden vil alle eksisterende instrumenter i de gældende **samarbejds- og transportaftaler** samt inden for Fællesskabets bistandsmuligheder og den politiske dialog blive benyttet aktivt for at intensivere den igangværende reformproces i landet, navnlig på områder hvor der er behov for yderligere fremskridt (økonomiske reformer; reformer af den offentlige forvaltning, reformer af retsvæsenet, håndhævelse af love samt medierne).

5. Albanien

I overensstemmelse med konklusionerne i den nyligt vedtagne feasibility-rapport¹⁰ opfordres den albanske regering til at fremlægge en situationsrapport med en tidsplan for gennemførte eller påtænkte aktiviteter på identificerede prioriterede områder. Blandt disse er en styrkelse af den offentlige orden og sikkerhed, forbedret regeringsskik, og bedre lov håndhævelse; fortsat makroøkonomisk stabilisering og fremskyndede strukturreformer. Regeringen opfordres også til at gøre yderligere fremskridt på alle disse områder med henblik på en eventuel fremtidig indledning af forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale.

Kommissionen vil også skulle føre yderligere tekniske drøftelser med de albanske myndigheder for at klarlægge visse tekniske aspekter i forbindelse med udsigterne til en stabiliserings- og associeringsaftale (frihandelsområde og tilpasning til Fællesskabets regelværk, herunder relaterede institutionelle aspekter).

I mellemtiden vil alle eksisterende instrumenter i den gældende **handels- og samarbejdsaftale** samt inden for Fællesskabets bistandsmuligheder og den politiske dialog blive benyttet aktivt for at intensivere den igangværende stabiliserings- og reformproces i landet. Støtte til reformen af den offentlige forvaltning, herunder retsvæsenet, politiet (i samarbejde med WEU/MAPE) og toldmyndighederne, er fortsat af afgørende betydning og kan omfatte specifik støtte med henblik på at gøre det muligt for Albanien at benytte sig fuldt ud af de **handelspræferencer**, der blev vedtaget for nylig.

⁸ Beretning fra Kommissionen om mulighederne for at forhandle sig frem til en stabiliserings- og associeringsaftale med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, KOM(1999) 300 endelig udg. af 16. juni 1999.

⁹ Henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at føre forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale med Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, SEK(1999) 1279 endelig udg. af 8. september 1999.

¹⁰ Report from the Commission on the feasibility of negotiating a Stabilisation and Association Agreement with Albania, COM (1999) 599 final af 24. november 1999 (den danske udgave er ikke til rådighed).